

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies octavus et nonus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1865 [erschienen] 1866

Caput VII. An Concilia, Patres, Pontifices, scriptores, qui post seculum
quintum Opera Dionysiana sub Areopagitæ nomine laudarunt, argumenti
negativi, ab Operum eorundem per secula anteriora ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72229](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-72229)

CAPUT VII.

An Concilia, Patres, Pontifices, scriptores, qui post seculum quintum Opera Dionysiana sub Areopagitae nomine laudarunt, argumenti negativi, ab Operum eorumdem per secula anteriora ignoratione petitivim non infringant.

Negativo
contra Areo-
pagitanum
argumen-
to Conci-
lia et Pon-
tifices oppo-
nunt Areo-
pagitici :

But negativi, quod ab Operum Dionysianorum per quatuor prima secula ignoratione §§ progressis formavi, argumenti vim Areopagiticu[m] infringant, sequentem hunc arguant in modum: In concilio Lateranensi, Martino I Romanam S. Petri Cathedralm occupante, anno 649 celebrato, lectum fuit coram hujusc concilii Patribus excerptum ex epistola S. Dionysii, ad Caicum monachum data, ut germana illius testimonii lectione illi haeretici confunderentur, qui illud falsaverant. Laudato concilio Lateranensi accedit Synodus ecumenica sexta, Constantinopoli anno 680 sub Agathone celebrata, in qua Opera, Dionysii Areopagite nomine notata, per honorifice plus semel fuerunt citata. Adhaec Certum est (sic pergit apud scriptorem anonymum supra sapissime laudatum Areopagiticu[m]) summos Pontifices S. Gregorium Magnum, Martinum I et Paulum I maximi fecisse S. Dionysium, summisque laudibus ejus Opera celebrazzo non solum, sed etiam citasse. Sophronius pariter Hierosolymitanus episcopus, S. Maximus martyr, S. Joannes Damascenus, venerabilis Beda, S. Thomas Aquinas, S. Bonaventura, et quamplurimi doctores ac Theologi, quorum indicem texere non minus facile foret, quam tetricum, S. Dionysium tamquam genuinum horum Operum parentem agnoverunt. Cum autem tot concilia, tot summi Pontifices, sanctique Doctores hos libros, S. Dionysio attributos, tamquam genuinos hujus S. Pauli discipuli fetus probaverint dubitari non potest, quin presupposita aliqua conformitate doctrinæ inter scripta S. Dionysii, et scripta S. Clementis Alexandrini et S. Gregorii Nysseni, hi duo posteriores ex priore, qui primo Ecclesie seculo claruit, sua depropserint.

verum cum
Areopagitanum
Gelasius Pa-
pa et Conci-
lium gene-
rale quin-
tum

96 Ita Operum Areopagiticon vindices; verum hisce idem iterum anonymus ita primum, et recte quidem, respondet: Si Concilia ac Pontifices adeo honorifice S. Dionysii libros memorarunt, si ipsum ut antiquissimum Patrem ac ecclesia doctorem venerati sunt, quidnam in causa fuit, quod Gelasius Papa nullam in Romano concilio de scriptis S. Dionysii mentionem fecerit; cum tamen in eo Concilio de iis Opusculis Patrum actum sit, quæ Catholica Ecclesia recipit, qualia sunt S. Cypriani, S. Athanasii, S. Gregorii Nazianzeni, S. Joannis Chrysostomi, Theophili Alexandrini, S. Cyrilli Alexandrini, S. Hi-

larii, S. Ambrosii, S. Augustini, S. Hieronymi et D. S. Prosperti? Reponi forsitan poterit, hoc Concilium fuisse Romæ celebratum eo tempore, anno nimirum coxciv, quo Areopagitici libri nondum satis in Latina ecclesia innotuerant, ac proinde nil mirum, quod Papa Gelasius silentio eos praterierit licet complures alios etiam Graecos Patres recensent, qui usque ad quintum seculum vixerunt. Sed undenam oritur, quod in quinta Generali Synodo, sub Vigilio Papa et Justiniano imperatore celebrata, Patres hujusc concilii, postquam declararunt, se recipere quidquid in aliis quatuor prioribus oecumenicis concilii fuerat constitutum, postea (*Collatione scilicet 3)* subdant " Super haec sequimus " per omnia et sanctos Patres et Doctores Ecclesiæ, Athanasium, Hilarium, Basilium, Gregorium Theologum, et Gregorium Nyssenum, Ambrosium, Augustinum, Theophilum, Joannem Constantinopolitanum, Cyrillum, Leonem, Proculum, etc. " nulla mentione facta de S. Dionysio? Reponent procul dubio S. Dionysii Patroni, E hoc Concilium non enumerasse Patres omnes, qui prioribus illis Ecclesie seculis claruerunt. Id quidem libentissime concedo: At cum S. Dionysius, sive spectet sanctissima ejus sub S. Paulo disciplina, sive veneranda ejus antiquitas, sive cœlestis ejus doctrine sublimitas, primas inter Patres tenere debeat, nemo sibi persuadere unquam poterit, illius concilii Patres, si S. Dionysius eorum Operum, quæ ejus nomine circumferuntur, germanum auctorem ac parentem certo cognovissent, ipsum fuisse pretermisso, illique plures alios Patres, quorum auctoritas in Ecclesia tanti non est, fuisse prælaturos.

97 Nec valet ea vana ac futile responsio, illud nimirum Concilium ideo S. Dionysium silentio præterisse, quia ejusdem Opera nondum satis cognita erant ac explorata. Etenim hoc concilium celebratum est anno dlIII, id, est xx annis post celebrem illam Catholicorum episcoporum et Severianorum collationem, in qua de S. Dionysii libris diu multumque disputatum est. Iste igitur libri tunc temporis cogniti erant et explorati, et viginti ante annos omnium manibus terebantur. Præterea in Actis ejusdem concilii excerpta quamplura legitur eorum librorum, quos S. Cyrilus contra Theodorum et Diodorum evulgaverat, in quibus S. Dionysii testimonia frequenter usurpat. Quomodo igitur potuerunt illius concilii patres S. Dionysii scripta ignorare? Verum quidem est, Hadrianum primum summum Pontificem in Rescripto ad Carolum Magnum assercere, S. Gregorium Magnum summis laudibus ornasse S. Dionysium Areopagitem, testatumque fuisse, eum esse antiquum Patrem ac Doctorem. Sed Hadriani sententia, quamvis S. Gregorius auctoritate suffulta, controversiam non dirimit. Hadrianus enim in epistola ad Carolum Magnum recitat solummodo quoddam testimonium ex Homilia S. Gregorii, in qua hic Pontifex Dionysium citat in fide eorum, qui ipsum germanum illorum Operum parentem arbitrabantur. Fertur " ait hic Pontifex, " Dionysius Areopagita, antiquus " videlicet et venerabilis Pater, dicere, quod ex " minimorum Angelorum agminibus etc. " Ex quo autem S. Gregorius Dionysium antiquum ecclesiæ Doctorem appellaverit, non per hoc item diremit, neque dirimere potuisse S. Gregorius, qui, quemadmodum ipsem lib. 9, Epist. 69 testatur, Graeca lingue rudis erat, et per consequens

cui optime
cognita fue-
runt Diony-
sina Opera,
Ecclesie Pa-
triæ

A consequens controversos Areopagitae libros nusquam legerat.

*non omni-
merarint,
nihilque ex
iis in Offi-
cium divi-
num Ponti-
fices poste-
riores intu-
terint.*

98 Ex hoc tamen non sequitur, Auctorem hunc, qui sub venerando S. Dionysii nomine circumferatur, quicumque ille sit, non esse potiori jure, quam plures alii, qui post quintum seculum vixerunt, habendum ut Patrem et Doctorem Ecclesie, cum tot concilia, summi Pontifices ac Doctores ejusdem auctoritate ac testimonio non solum usi sint, sed et unanimi consensu post tot secula talem semper agnoverint ac celebraverint. Argumentum igitur nostrum solummodo eo tendit, ut demonstret, nec Gelasium Papam, nec Patres quinti concilii, si certum exploratumque habuissent, ea opera, quæ S. Dionysii nomine inscribuntur, esse genuinos S. Martyris fœtus, eum in longa illa Patrum serie, quam in duabus illis concilii texerunt, fuisse prætermissores. Præterea si summi Pontifices et concilia post Gelasium et V. Synodum tanta veneratione S. Dionysii scripta prosecuti sunt, si ipsum pro germano eorumdem parente habuerunt, cur eo-
rumdem in Ecclesia lectionem non decreverunt. Summi certe Pontifices, qui divinum Officium ordinarent, ea potissimum pro Officii lectionibus segerunt Patrum Opuscula, quæ illis solemnitatibus, quæ per anni tempora celebrantur, magis congruerent. Quod certe iis Patribus prærogativam quandam supra ceteros tribuit, quos Ecclesia in divinis Officiis hoc honore non afficit. Cum igitur S. Areopagitam maxime commendabilem redderent et sanctissima sub Apostolo Paulo disciplina, et veneranda ejus antiquitas, ac doctrinas sublimitas, pluraque exten in ejus libris variis solemnitatibus apprime accommoda, cujusmodi sunt ea, quæ recitat de dormitione et funere B. Mariae Virginis, de Angelorum Ordinibus, eorumque Hierarchiis, de Sacramentis etc, incredibile est, Pontifices et concilia, si revera persuasum ipsi fuisse, eos libros, qui Dionysii nomen præferabant, genuinos esse ipsius fœtus nihil in divinum Officium ex iis fuisse inserturos.

*nec Concilia,
qua Diony-
siana Opera
laudarunt,
esse isthac,
utique*

99 *Hactenus laudatus auonymus; hisce autem
præmissis, e Conciliis, summis Pontificibus, scri-
ptoribus quamplurimis ac sanctis Patribus,
qui post seculum quintum Opera, sub Dionysii
Areopagite nomine circumferri solita, laudarunt,
nihil etiam in hec juris Sancto nostro compete-
re, seu inde minime fieri, ut Opera illa Diony-
sio Aeropagite, veluti genuino eorumdem au-
tori, adscribenda sint, probare mox aggredi-
tur; ac primo quidem id quantum ad Conci-
lia sequentem probat in modum: Concilia,
inquit, libros Aeropagiticos citarunt, ut Opus
ab aliquo scriptore quarti vel quinti seculi
elucubratum, cuius doctrina solida esset, et
ad oppugnandos haereticos et ad confirmando
Christianæ Religionis dogmata maxime op-
portuna. Eos citarunt eodem prorsus modo, quo
plures alios quinti, sexti et subsequentium se-
culorum Auctores. Uno tandem verbo eos lib-
ros allegarunt sub illius auctoris nomine, quod
præfixum gerebant. Quod quidem auctoritatem
illis libris conciliat, et ipsorum Auctorem ma-
xime illustrat, sed ejus personam signanter non
determinat. Optime enim norunt omnes, Con-
cilia et Patres in suis canonibus sanciendis usos
esse quibusdam Operibus, nihil vel parum sol-
licitos in disquirendis genuinis eorum auctoribus,
sibi satis esse putantes, eos libros, qui ab*

Ecclesia recepti sunt, haereticorum erroribus op-
ponere. Si S. Dionysii vindices contendant, quod concilia hujusmodi Dionysii testimonio proferendo, quadammodo fateantur, et confirmant, ea esse illius auctoris, Dionysii nimurum, sub cuius no-
mine ea laudant, id nos libenter dabimus, dum-
modo et ipsi pariter admittant, eos libros, quo-
rum testimonio a conciliis sub aliquo Patris aut scriptoris nomine laudantur, esse ejusdem Patris vel scriptoris genuinum Opus.

100 Huic autem conditioni subscripturos Areo-
pagitas, numquam credam, nisi velint contra
communem eruditorum omnium consensum fa-
teri, Dialogos de Trinitate a concilio Latera-
nensi laudatos, et historiam passionis Imaginis
Iesu Christi in urbe Berythensi, in septimo con-
cilio relatam, esse certissimos S. Athanasii fœtus,
quia haec Concilia sub hujus S. Doctoris nomine
ea laudarunt, cum tamen certum indubitatum
que sit, hujusmodi Opera fuisse S. Athanasio sup-
posita. Quod enim ad illum de Trinitate Dialogum
spectat, ejus suppositio luce meridiana clarior
apparet, cum ejus auctor memoret additionem E|
illam a concilio Constantinopolitano Symbolo
Niceno factam, et sex illa epitheta explicit ab
eo concilio Spiritu sancto adtributa, que certe in
Athanasium, qui concilium illud antecessit, con-
venire non possunt. Historia pariter passionis Ima-
ginis Jesu Christi in urbe Berytho ipsi adscribi
non potest, cum Sigebertus in suo Chronico eam
referat ad annum CCCLXXV, et Cardinalis Baro-
nius in Martyrologio ad ix Novembris diem
testetur, se habere p̄e manibus vetustum
quoddam manuscriptum hujusce sermonis S. Atha-
nasii, in quo ferebatur, hoc miraculum conti-
gisse sub Constantino juniore, et Irene ejus
uxore. Quæ res eruditissimum Cardinalem im-
pulit, ut hunc tractatum alteri potius Athanasio,
in Syria episcopo, quam magno Athanasio
adjudicaret. Prætero plures alios anachronismos,
quos in historia videre est, cum ex his, quæ
diximus, satis constet, eam S. Athanasio falso fuisse
suppositam. Secundo si Dionysius ideo cen-
sus est genuinus auctor illorum librorum, qui
ipsi tribuantur, quia Concilia Lateranense, Con-
stantinopolitanum, et secundum Nicenum eos
citarunt, fateantur, etiam oportet, Apologista,
aliorum Patrum Opera, quæ in tribus hisce con-
ciliis laudantur, germanos pariter esse illorum F
Patrum fœtus.

101 Sermo igitur in S. Thomam Opus erit S. ostendunt,
Joannis Chrysostomi, quia sub hujus Patris no-
mine citatus legitur in duobus ex hisce conci-
liis. Epistola pariter ad Julianum sub nomine
S. Basilii laudata, nec non Homilia de unico
Legislatore duorum testamentorum S. Joanni
Chrysostomo adscripta, et Patrum spirituale
Joannis Moschi sub nomine Sophronii relatum,
aliaque hujusce generis Opera partus legitimi
erunt eorum auctorum, quorum nomen pra se-
ferunt; quia patres horum conciliorum sub il-
lorum illustrium scriptorum nomine ea citarunt.
Quemadmodum igitur inverisimile est, Apologi-
stas S. Dionysii absurdâ hæc consecratio admis-
suros, ita ex quo plura concilia Aeropagiticos
libros sub specioso hujusce illustris Athenarum
episcopi titulo frequenter citarunt, non inde po-
terit recte inferri, veros esse ac germanos ejus-
dem sancti episcopi fœtus. Et revera qui aliquan-
tulum in sacrorum conciliorum lectione versa-
tus sit, nullo negotio poterit animadvertere,
quemadmodum

AUCTORE
C. B.

quemadmodum optime notat Sæculo 4 Hist. Ecclesiast. cap. 6, art. 8 eruditus pater Natalis ab Alexandro, generalium conciliorum Patres non multum operis posuisse in dijudicandis iuxta criticæ regulas SS. Patrum Operibus eorumque germanis auctoribus detegendis ac determinandis: sed cum certi essent, ea Opera ab aliquo ecclesiastico auctore prodidisse, satis ipsis fuite laudare sub illius auctoris titulo, quem præferebant, et ex illis em argumento decerpere, quæ ad antiquam traditionem tuendam, et ad Ecclesiæ fidem stabilendam essent magis accommoda. Argumentum igitur ex testimonio Conciliorum de promptum non satis firmum est ad horum librorum pacificam possessionem S. Dionysio Areopagite vindicandam.

eodemque modo de summis, qui Areopagitica Opera laudarunt, Pontificibus

102 Atque hæc sunt, quibus laudatus auctor, e Concilio, quæ Dionysiana Opera laudarunt, nihil omnino in hæc juris Sancto nostro competere, probatum dat; en nunc qui id quantum ad summos Pontifices, scriptoresque alios quamplurimos ac sanctos Patres comonstret. Martinus I, inquit, in primo Concilio Lateranensi et Agatho in epistola, quam ad Constantimum Pogonatum dedit, in sexta generali Synodo relata, celebrant quidem libros S. Dionysio adjudicatos; sed uterque eos celebrat, habita ratione eorum testimoniorum, quæ a duobus his conciliis citantur. Perhorifica enim mentio sancti Areopagite, quæ in iis facta legitur, eos pariter impulit ad eam doctrinam sub hujus auctoris nomine laudandam, nullo alio præmisso examine, an hi libri, vel textus ex iisdem de prompti, essent a Dionysio profecti, nec ne. Pariter cum Hadrianus I declarat, testimonia, ex S. Dionysio desumpta et a conciliis relata, in iisdem libris extare: cum Nicolaus I, ad Michaëlem imperatorem scribens, S. Dionysium antiquum Patrem et Ecclesiam Doctorem appellat; cum tandem Paulus I ad Pipinum Gallicorum regem scribit, se ipsi dono mittere S. Dionysii Areopagitæ libros; hæc omnia non evincunt, S. Atheniensem antistitem esse illorum Operum parentem; quia hi tres summi Pontifices hos libros, eorumque auctorem non laudant nisi in fide eorum Conciliorum, quæ hos libros citarunt eo modo, quo nos retulimus.

ut rationes in medium

C 103 Idem ferme dici potest accidisse de libris Areopagite nomine inscriptis, quod de Canonibus primi Nicæni concilio. Cum Innocentius I declarasset tum in epistola, quam scripsit ad clerum Constantinopolitanum, tum in ea, quam dedit ad Theophilum Alexandrinum, Romanam Ecclesiam alios canones non recipere quam canones Nicæni Concilio. Alios quippe "Canones Romana non admittit Ecclesia." Zosimus Papa, qui Innocentio successit, cum causam Appiarii, qui in sexto Carthaginensi concilio damnatus ad Romanam Sedem appellaverat, novo examini vellet subjicere, adversus illius Concili Patres acriter defendit, hoc appellationum jus per canones Nicæni concilio Apostolicæ Sedi fuisse concessum. Plures alii pariter pontifices, qui proxime Zosimum secuti sunt, ut Bonifacius I et Cælestinus I jus appellationum ad Romanum Pontificem vigore Canonum Nicæni concilio propugnarunt. Ipse met S. Leo in epistola, ad imperatorem Theodosium data, loquens de appellatione S. Flaviani a sententia depositionis in pseudo-concilio Ephesino a Dioscoro lata ad Apostolicæ Sedis judicium, habet hæc verba: "Quam autem post

"appellationem interpositam hoc necessarie possuntatur, canonum Nicæni editorum decreta testantur, quæ a totius mundi sacerdotibus sunt constituta." En igitur quomodo hi omnes Romani Pontifices jus appellationum ad Romanam sedem statuant in canonibus Nicæni concilio; et tamen ne vestigium quidem hujusmodi appellationum cernere est in canonibus hujuscemodi concilio; sed totum hoc jus fundatur in quarto canone Sardicensis Concilio, quod post aliquot annos, id est, anno ccxlvii, celebratum est.

104 Quemadmodum igitur nullus auderet asserere, quartum Sardicensis concilio canonem habendum esse pro canone Nicæni concilio, quia plures Romani Pontifices eum tamquam Canonem Nicæni concilio citarunt; ita pari ratione dici potest, libros, qui S. Dionysio tribuuntur, quamvis a summis Pontificibus, et Concilio sub eius nomine non semel laudatos, ob hoc tamen tamquam certos ejus fœtus non esse adserendos. Dici etiam potest in hujusmodi responsionis confirmationem, Zosimum Papam, aliosque Pontifices non ob aliam causam Sardicensem canonem tamquam Nicænum citasse, nisi ob testimonium E Innocentii primi, assertentis, Ecclesiam alios canones non recipere quam Nicænos: "Alios quippe "Canones Romana non admittit Ecclesia." Ex quo conjectare etiam licet, ea concilia, eosque Pontifices, qui post septimum seculum libros Areopagite attributos nullo prævio examine laudarunt, eos laudasse in fide S. Gregorii Papæ, qui scriperat: "Fertur etc." Cujus testimonio fredi eos libros ut legitimos Areopagite fœtus habuerunt.

105 Sed quomodocumque res se habeat, hoc unum maxime animadvertendum est, quod, quemadmodum citatio Canonis Nicæni concilio pro canonis Synodi Sardicensis iuri et auctoritati Romanae Sedis circa appellationes nihil detrahit, postquam Sardicensis ille canon a tota Ecclesia diu, antequam a Trullana synodo approbatetur, exceptus est, et, hac generali acceptatione supposita, parum refert, sive uni sive alteri horum duorum conciliorum adscributur, ita parum vel nihil interest ad finem, quem Romani Pontifices et concilia in citandis S. Dionysii testimonialis sibi posuerunt, quod illorum librorum auctor vel primo Ecclesiæ seculo vixerit, vel quarto desinente et ineunte quinto, cum non raro etiam utantur auctoritate plurim patrum, qui diu post F Areopagite tempora floruerunt, quique eam non præ se ferunt doctrinæ excellentiam, sublimitatem, ac soliditatem, quam in Areopagiticas scriptis deprehendimus. Ex his omnibus facile est intelligere, Patres, Doctores et Theologos, qui vel his conciliis coævi vixerunt, vel proxime sunt subsecuti, hos libros S. Dionysio adjudicasse innixos citationibus summorum Pontificum et conciliorum, Lateranensis nimurum, Constantinopolitani et secundi Nicæni: et hæc concilia non aliunde eos habuisse ut genuinos S. Dionysii fœtus, nisi in fide eorum auctorum, qui vel quinto vel sexto seculo eorumdem meminerunt. Hactenus ille; cum autem scriptores vi ac forte etiam v seculi, quorum fide posterioris aetatis Pontifices, Patres ac scriptores alii Dionysiana Opera Areopagite attribuerunt, nullum pariter in hæc, uti ex infra dicendis patescat, Sancto nostro ius concilient, nec id dicti summi Pontifices Patresque efficere queunt; negativique proinde, quod supra proposui, argumenti vis integræ manet;

hic adducta

*siquidem, si lo-
quendum, ne-
gativum su-
pra propo-
situm argu-
mentum vim
niam retinet.*

A net, etsi interim plura Concilia, Pontifices ac Patres Dianysiana Opera citarint.

CAPUT VIII.

An temporis diurnitas, qua post seculum quintum Dionysius Operum, nomine suo inscriptorum, auctor aestimatus fuit, argumentum negativum, ab Operum eorumdem per secula anteriora ignoratione petitum, pariter, non enervet.

Diurna
Operum
Dionysiano-
rum, in qua
Dionysius
post seculum
nonum

An Dionysiana Opera, quæ a nemine prorsus per quatuor prima æra Christianæ secula inveniuntur laudata paucisque dumtaxat seculo quinto innouere, Dionysium vere haberent auctorem, seculo sexto, et septimo, imo et non dubitatum a nonnullis adhuc fuit. Ac seculo sexto quidem dubitatum adhuc de re illa fuisse, Collatio Constantinopolitana, anno 532, ut supra docui, habita, manifeste prodit. In ea enim (ad hanc Appendicem num. 66) Hypathius, catholicorum nomine loquens, in dubium, an Opera, quæ veluti Dionysiana a Severianis laudabantur, a Dionysio essent composita, revocabil. Aivint quidem Areopatigici, Hypathium dumtaxat, an testimonia, quæ veluti Dionysiana a Severianis proferebantur, in Dionysiana Opera non essent intrusa, in dubium revocasse. Verum, cum Severiani, ut id, quod asseruerant, probarent; ad Opera Dionysiana, quæ haud dubie tam hi, quam Catholici habebant ad manum, non provocarint, Hypathium seu Catholicos, an hæc ipsa, non tantum autem, an testimonia, ex hisce accepta, Dionysii essent, in dubium revocasse, certum apparet. Ad S. Maximi extatam seu seculum se- fuit, possessio plimum progredior.

107 Tum sane adhuc, an Opera, Dionysii nomina inscripta, Dionysii vere essent, fuisse dubitatum, vel ex eo liquet, quod S. Maximus in Scholiis, in Opera Dionysiana a se contextis, loco non uno eos, qui hæc Dionysia Areopagite abjudicabant, impugnat. Quod porro ad seculum nonum jam spectat, Theodosius presbyter, qui tunc floruit, Opera Dionysiana, solitus quatuor adversiorum argumentis, sancto nostro Areopagite, ut Photius in Bibliotheca cod. 1 docet, vindicare fuit conatus; quod sane tum adhuc, qui, an Dionysiana Opera Dionysii vere essent, dubitarent, exstisit, argumento est minime dubio. Verum, etsi res ita habeat, per secula tamen sex, a seculo nono ad decimum quintum usque, quo Laurentius valla floruit, atque, an Dionysiana Opera Dionysium vere haberent auctorem, in dubium revocare cepit, seculum elapsa, fuisse eadem Opera Dionysio, veluti genuino eorum auctori, ab omnibus passim, nemine reclamante, adscripta, ipsimet etiam, qui Sancto nostro ea modo abjudicant, unanimi fere consensu fatentur. Cum itaque tot seculorum traditio, qua, que Dionysii nomine notantur, Opera Sancto

nostro fuerunt adscripta, in illorum quodammodo possessione hunc confirmarint, ex hac illum argumentum negativo, quod a scriptorum anteriorum silentio ignorationeque repetitur, deturbari non posse, contendunt Sancti nostri seu Operum, quæ ejus nomine præferunt, vindices.

108 Ita porro animo comparati sunt primo haud quædum, quod diurna illa possessio sit quædam quam Dionysius veluti præscriptio, qua stante, Dionysio Opera, nomine ejus inscripta, denegari non possint; secundo, quod, etiam si Dionysii jus in Opera illa dilucide non constaret, equeus tamen judex S. Dionysio ea adjudicare teneretur, quia, quando iuria sunt æqualia, prævalet possessio; tertio, quod, stante Operum Dionysianorum penes Dionysium possessione, Sancti ad hæc jus probare Areopagitico vindicem non debeant, sed Antiareopagitico, jus illud seu negotium seu constantium, sit monumenta authentica et indubia, quibus possessionem legitimique, quod hæc includit, juris præsumptionem evitant, in medium proferre; quarto denique, quod si quando jus est incertum ac dubium, quale illud Dionysii in Opera, ejus nomine inscripta, ab Antiareopagitico creditur, conditio possidentis semper sit melior, optimaque adeo etiam sit S. Dionysii conditio cum Operum, de quorum auctore controvertitur, possessione per octo amplius secula penes eum fuerit, nec illa interim fuerit gravi oppositione seu interrupta seu interturbata, sed contra alicujus interdum seu Concilii, seu summi Pontificis seu denique Patris aul scriptoris gravioris testimonio confirmata. Ita a temporis diurnitate, qua, de quibus his disserimus, Opera Dionysio Areopagite fuerunt adscripta, seu a longa, ut ita dicam, plurimi seculorum, qua ad illum spectare aestimata fuerunt, possessione arguunt areopagitici, seu qui Dionysium Operum illorum genuinum ac germanum auctorem censem.

109 Verum cum hoc illorum ratiocinium partim in traditione, partim in temporis, qua Dionysiana Opera Sancto nostro pluribus seculis fuerunt adscripta, diurnitale, ortaque ex hac, contra quam Antiareopagitici exciperent non possint, præscriptione dumtaxat fundetur, num traditio simul et talis possessio, e quibus quod dixi, contendunt, Operibus illis Dionysio vindicandis sufficient, dispiciamus, ac imprimitis quædum, an id præstare queat possessio. Etiam si bonorum, seu quæ ad laicas seu quæ ad ecclesiasticas personas pertinent, possessio post annos decem, viginti, triginta quadrageinta pro bonorum qualitate, imo et post centum annos contra Romanam Ecclesiam, quæ sola hoc privilegio gaudet, præscriptionem inducat, par tamen haud est ratio de ingenii bonis, exempli gratia de libris, quorum possessio ulcumque etiam longa contra legitimum illorum auctorem numquam præscribit, seu jus parere non potest, quo alter, a quo compositi non sunt, pro legitimo eorumdem auctore habeatur. Huic principio innixa plures eruditæ absque illa injuria eos, qui librorum, abs aliis compositorum, auctores per longissimum etiam annorum spatium fuerant aestimati eosdemque adeo quodammodo possederant, e possessione illa deturbarunt. Possessio enim justa ut sit, titulus justus requiritur; sine quo, sicut hæc non intiri, sic nec conservari seu continuari potest, maxime si agatur de libris, seu de jure, quod quis, ul pro legitimo horum auctore habeatur, sibi vindicit, quodque certe, cum libri præscriptionis legi obnoxii non sint, neutram